Lieta Nr. C771697623
Lietvedības Nr.C-06992-24/14
ECLI:LV:RPT:2024:0612.C771697623.4.S

Rīgas pilsētas tiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2024.gada 12.jūnijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Kristīne Zdanovska
izskatīja rakstveida procesā civillietu /Nosaukums A/ prasībā pret /Nosaukums B/vienkāršotās procedūras lietā par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2023.gada 1.decembrī prasītājs /Nosaukums A/ iesniedza tiesā prasību pret atbildētāju /Nosaukums B/ vienkāršotās procedūras lietā par naudas piedziņu, kurā prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumus 1 641,68 EUR, kā arī visus tiesas izdevumus, noteikt tiesības prasītājam par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no galvenā parāda.

[1.1] Prasītājs norāda, ka starp prasītāju un /pers. A/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr./Nr./, uz kuras pamata tika apdrošināts dzīvoklis /dzīvesvieta/. Polises darbības termiņš bija noteikts no /datums/līdz 2022.gada 25.jūlijam.

[1.2] Polises darbības laikā dzīvoklis Nr.19 tika appludināts, par ko SIA "/Nosaukums C/" sastādīja aktu, kurā tika konstatēts, ka dzīvokļa Nr./Nr./ appludināšanas cēlonis ir stāvvadu bojājumi. Minētā komunikācija atrodas apsaimniekotāja atbildības robežās.

[1.3] Eksperts, izvērtējot apdrošināšanas lietas materiālus, sastādīja attiecīgo tāmi un aprēķināja būvizdevumus 1 641,68 EUR, saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem apdrošinātājs izmaksāja cietušā dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību 1 641,68 EUR.

[1.4] Dzīvojamo māju, kurā atrodas apdrošinātais dzīvoklis, apsaimniekoja atbildētājs. Attiecīgi, prasītājam nodarītais zaudējums piedzenams no atbildētāja.

Izmaksu lietā nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētājs ir veicis normatīvajos aktos noteiktas darbības. Tāpat nav gūti nekādi pierādījumi tam, ka atbildētājs ir sniedzis īpašniekiem informāciju par komunikāciju stāvokli, nomaiņas nepieciešamību, sasaucis īpašnieku kopsapulci un sapulce pārvaldnieka ierosinājumus būtu noraidījusi.

Ievērojot, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Savukārt pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā tehniskā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un no tā izrietošus bojājumus.

[1.5] Lai iestātos zaudējumu atlīdzības pienākums, nav nepieciešams konstatēt, ka zaudējumi būtu nodarīti ar ļaunu nodomu, atbildētājam tīši bojājot komunikācijas, vai rupju neuzmanību, nepievēršot nekādu vērību komunikāciju stāvoklim un izturoties pilnībā bezatbildīgi un nevērīgi pret acīmredzamu bojājumu novēršanu. Tas bija atbildētāja ar likumu noteikts pienākums rūpēties par komunikāciju, tai skaitā, komunikāciju tehnisko stāvokli. Pats ūdensvada bojājuma fakts dod pamatu atzīt, ka atbildētāja pārvaldībā esošās komunikācijas nebija pienācīgā kārtībā, ja bija iespējama avārijas situācijas rašanās.

[1.6] Prasītājs uzskata, ka komunikāciju bojājums, kas rada ievērojamu ūdens noplūdi, nav atzīstams ne par nejaušu notikumu, ne nepārvaramu varu, kas dotu pamatu kvalificēt radītos zaudējumus kā nejaušus. Attiecīgi atbildētājam ir pienākums atlīdzināt prasītājam zaudējumus.

[1.7] Prasītājs norāda, ka SIA "/Nosaukums C/" 2021.gada 21.marta aktā ir nekorekti norādīts dzīvokļa appludināšanas datums, proti, ir norādīts 2021.gada 21.marts, savukārt faktiski appludināšana ir notikusi 2022.gada 21.martā. Atbildētājs ir rīkojies pretlikumīgi un nopludināšanas iemeslu ir konstatējis tikai 2022.gada 20.jūlijā, vairākus mēnešus pēc saliešanas gadījuma. Līdz ar to tikai pēc SIA "/Nosaukums C/" 2022.gada 20.jūlija akta saņemšanas prasītājs izvērtēja apdrošināšanas lietas materiālus, eksperts sastādīja attiecīgu tāmi un prasītājs veica apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

[1.8] Prasība pamatota uz Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4. - 6.pantu, Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779.pantu, Ministru kabineta noteikumiem Nr.408 "Dzīvojamas mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu ", Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu", 2010.gada 28.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktu.

[2] Tiesā saņemtajos paskaidrojumos atbildētājs norāda, ka prasību neatzīst.

[2.1] Atbildētāja pārstāve norāda, fakts, ka prasītājs ir izmaksājis konkrētu summu kā apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar polisi nepierāda apdrošinātā dzīvokļa īpašniekam radušos zaudējumu apmēru un tā pamatotību.

Prasītājs nav prasības pieteikumā norādījis no atbildētāja piedzenamās summas aprēķinu 1 641,68 EUR, vien paskaidrojis, ka pārskaitījis apdrošināšanas atlīdzību 1 641,68 EUR saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem. No prasības pieteikuma nav konstatējams, kādi ir konkrētā apdrošināšanas līguma noteikumi un nav norādes uz konkrētiem apdrošināšana līguma noteikumiem, uz kuru pamata noteikta un izmaksāta konkrētā apdrošināšanas atlīdzība, nav norādīts uz konkrētu apdrošināšanas gadījumu un tā iestāšanās apstākļiem. Prasības pieteikumā nav ziņu, kāds eksperts, uz kāda pamata, kad un ar kādu mērķi noteicis summu 1 641,68 EUR un kāda šim ekspertam ir saistība ar celto prasību. Prasības pieteikumā nav ietverts un nav pieradīts izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības aprēķins.

[2.2] Lietas materiāliem neatbilst apgalvojums, ka polises darbības laikā no 2021.gada 16.septembra līdz 2022.gada 25.jūlijam ir appludināts tajā minētais dzīvoklis. No lēmuma atlīdzību lietā izriet, ka apdrošināšanas atlīdzība izmaksāta par 2022.gada 21.martā notikušo gadījumu, taču no SIA "/Nosaukums C/" akta Nr./Nr./ izriet, ka apdrošinātais dzīvoklis apsekots 2021.gada 21.martā, tas ir nepilnus sešus mēnešus pirms polises spēkā

stāšanās.

Lietas materiālos esošais SIA "/Nosaukums C/" akts Nr./Nr./ pierāda, ka apdrošinātais dzīvoklis apsekots 2022.gada 20.jūlijā, tas ir, četrus mēnešus pēc 2022.gada 21.martā notikušā gadījuma.

Atbildētāja pārstāve norāda, ka prasītājs nav lietā iesniedzis pierādījumus par apdrošinātā riska iestāšanos saistībā ar 2022.gada 21.martā notikušu gadījumu, par kuru prasītājs ir izmaksājis atlīdzību. Ņemot vērā lietā esošos SIA "/Nosaukums C/" aktus, ir pierādīts, ka par šiem gadījumiem apdrošināšanas atlīdzība nav pieprasīta.

Prasītājs nepamatoti apgalvo, ka SIA "/Nosaukums C/" /datums/aktā nekorekti ir norādīts dzīvokļa appludināšanas datums, atsaucoties uz 2022.gada 21.marta atlīdzības pieteikumu.

[2.3] Ņemot vērā, ka prasītājs ir iesniedzis polisi, bet nav iesniedzis apdrošināšanas līgumu, uzskatāms, prasība celta nepamatoti, jo tiesai iesniegtajā pieteikumā prasība nav pierādīta un pamatota ar noslēgtā apdrošināšanas līguma noteikumiem. Prasītājs nav pierādījis ar /pers. A/ noslēgtā apdrošināšanas līguma saturu, jo prasības pieteikumā ir minēta un tam pievienota ir tikai polise Nr./Nr./, kas nav uzskatāma par apdrošināšanas līgumu. Līdz ar to nav zināms, uz kādiem noteikumiem tika apdrošināts dzīvoklis Nr./dzīvesvieta/

[2.4] Prasītājs ir atsaucies uz virkni dažādu tiesību normu, kas pašas par sevi neveido prasības pamatu, tāpat kā atsaucies uz judikatūru, kas nav saistīta ar konkrētiem celtās prasības apstākļiem. Tā kā prasītājs savā pieteikumā ir norādījis uz tiesību normām un judikatūras atziņām, kuras prasītājs nav attiecinājis uz konkrētiem pret atbildētāju celtās prasības apstākļiem vai tos pamatojošiem pierādījumiem, tad arī šajā ziņā prasība nav pamatota.

[2.5] Norāda, ka uz apdrošinātāju gulstas zaudējumu esamības, to apmēra un cēloniskā sakara tiesiskās pierādīšanas pienākums, un tāda prasība ir iesniedzama kopā ar visiem to pamatojošiem pierādījumiem.

Prasītāja pienākums pierādīt apdrošinātā riska iestāšanos un zaudējumu esamību saskaņā ar noslēgtā apdrošināšanas līguma noteikumiem, tāpat kā pienākums noskaidrot visus apstākļus, lai saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem pieņemtu motivētu lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu un tās apmēru katrā konkrētajā apdrošināšanas gadījumā, izriet no Apdrošināšanās līguma likuma 31. un 42.panta. Tas nozīmē, ka, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, prasītajam pēc likuma ir tiesības ierasties notikuma vietā, veikt visas apdrošināšanas gadījuma apstākļu izvērtēšanai nepieciešamās darbības, lai pārliecinātos par konkrētajā apdrošināšanas līgumā apdrošinātā riska iestāšanos, zaudējumu esamību, to apmēru un cēloņiem, lai noskaidrotu cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un attiecīgu rīcību un par to vainojamo personu. Nav pierādījumu, ka prasītājs pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās būtu veicis apdrošinātā objekta apdrošināta riska iestāšanās vietas apskati, konstatējis bojājumu esamību, to apmēru, raksturu un lokalizāciju, un appludināšanas iemeslu, kā ziņu, ka prasītājs būtu pārliecinājies, ka apdrošinātais ir veicis visus iespējamos un saprātīgos pasākumus, lai mazinātu zaudējumus.

Tiesā nav iesniegti pierādījumi, ka apdrošināšanas atlīdzība ir izmaksāta atbilstoši apdrošināšanas līguma noteikumiem un ka prasītājs ir izpildījis Apdrošināšanas līguma likuma 31.panta otrās daļas 1.punktā noteikto, ka apdrošinātājam nav tiesību bez pārliecināšanās par apdrošinātā riska iestāšanos un par zaudējumu apmēru pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, un Apdrošināšanas līguma likuma 42.pantā noteikto, ka izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība nedrīkst pārsniegt apdrošināšanas gadījumā radītos zaudējumus.

[2.6] Pārvaldīšanas uzdevuma došana mājas pārvaldniekam neatbrīvo dzīvokļa īpašnieku no pienākuma piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā un pārējiem ar to saistītajiem no likuma tieši izrietošajiem pienākumiem. Ņemot vērā, kad dzīvokļa īpašnieks patstāvīgi pārvalda savu atsevišķo īpašumu, tad uz viņu kā īpašnieku atbildība par viņam piederošo ne tikai atsevišķo īpašumu, bet arī par kopīpašuma daļu, jo īpaši par to kurai īpašniekam ir pilnīga piekļuve viņa dzīvokļa konstruktīvajās robežās.

Atbildētājam kā mājas pārvaldniekam tieša fiziska piekļuve atsevišķajā dzīvokļa īpašumā esošajām kopīpašuma inženierkomunikāciju daļām ir ar likumu ierobežota, jo nav iespējama bez dzīvokļa īpašnieka tiešas darbības. Līdz ar to nav konstatējama atbildētāja vainojam bezdarbība un atbildība par tāda bojājuma radītajām sekām, kas radies mājas konstrukcijas, kā arī iekārtu un inženiertīklu daļās, kurām būves tehniskā risinājuma dēļ nevar piekļūt, kā arī tad, ja īpašnieks nodrošina pārvaldniekam piekļuvi savā dzīvoklī tikai pēc tam, kad jau ir iestājusies avārijas situācija.

[2.7] Prasītājs ir nepamatoti cēlis pret atbildētāju prasību par zaudējumu piedziņu, pamatojoties uz Civillikuma 1775. un 1779.pantu, jo nav konstatējams, ka attiecībā uz atbildētāju būtu izpildījušies visi zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumi: neatļauta darbība vai bezdarbība, zaudējumu esamība un cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto rīcību vai bezdarbību.

[2.8] No prasības pieteikumā norādītās polises izriet, ka apdrošinātais risks ir pēkšņs un neparedzēts fiziska bojājuma vai zuduma gadījums, kas Civillikuma 1773. un 1774.panta izpratnē ir nejaušs zaudējums, kura cēlonis ir nejaušs notikums un kurš kā tāds nevienam nav jāatlīdzina.

[2.9] Pamatojoties uz Dzīvokļa īpašuma 2.panta trešo daļu, 3., 4.pantu, 10.panta pirmās daļas 1., 6., 7.punktu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 1.panta 3.punktu; Civillikuma 1084., 1773., 1774., 1975., 1979.pantu, 2010.gada 28.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" 3.punkta 2.teikumu, 6.punktu, atbildētājs lūdz tiesu pilnībā noraidīt prasītāja pret atbildētāju celto prasību.

Motīvu daļa

[3] Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka prasītāja prasība pret atbildētāju ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta otro^{1} daļu, tiesa pēc savas iniciatīvas sastāda spriedumu atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

[4] Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir paziņots, nosūtot 2024.gada 8.maija paziņojumu.

[5] Civillikuma 1401.pants nosaka, ka saistību tiesības ir tādas tiesības, uz kuru pamata vienai personai – parādniekam – jāizdara par labu otrai – kreditoram – zināma darbība, kam ir mantiska vērtība; 1402.pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

[5.1] Kā redzams no lietas materiāliem pievienotās Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polises Nr.734144177 starp prasītāju un /pers. A/ 2021.gada 26.jūlijā noslēgts apdrošināšanas līgums, uz kura pamata par laika periodu no 2021.gada 16.septembra līdz 2022.gada 25.jūlijam tika apdrošināts dzīvoklis Nr./dzīvesvieta/.

Tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētāja iebildumus, ka prasība nav pamatota ar apdrošināšanas līguma noteikumiem, ka polise nav uzskatāma par apdrošināšanas līgumu, ka nav zināms uz kādiem noteikumiem tika apdrošināts dzīvoklis /dzīvesvieta/.

Apdrošināšanas līguma likuma 8.pantā ir noteikts, kādiem jābūt apdrošināšanas līguma noteikumiem, savukārt Apdrošināšanas līguma likuma 19.pants noteic, ka apdrošinātājs, noslēdzot apdrošināšanas līgumu, izsniedz apliecinājumu par apdrošināšanas līguma noslēgšanu — apdrošināšanas polisi.

Tiesa atzīst, ka ar apdrošināšanas polisi Nr.734144177 ir pierādīts, ka starp prasītāju un /pers. A/ 2021.gada 26.jūlijā noslēgts apdrošināšanas

līgums, uz kura pamata par laika periodu no 2021.gada 16.septembra līdz 2022.gada 25.jūlijam tika apdrošināts dzīvoklis /dzīvesvieta/, jo apdrošināšanas polise pierāda apdrošināšanas līguma noslēgšanu. Turklāt no apdrošināšanas polises Nr./Nr./ ir redzami, kādi apdrošināšanas līguma noteikumi ir apdrošināšanas līguma neatņemama sastāvdaļa.

[5.2] Prasītājs norāda, ka polises darbības laikā dzīvoklis /dzīvesvieta/, tika appludināts. Savukārt atbildētājs norāda, ka ar lietas materiāliem nav pierādīts, ka polises darbības laikā no 2021.gada 16.septembra līdz /datums/ ir appludināts dzīvoklis /dzīvesvieta/, jo no lietas materiāliem pievienotā SIA "/Nosaukums C/" akta Nr./Nr./ izriet, ka apdrošinātais dzīvoklis apsekots 2021.gada 21.martā, tas ir nepilnus sešus mēnešus pirms polises spēkā stāšanās, savukārt no SIA "/Nosaukums C/" akta Nr.MB:T21-011824 izriet, ka apdrošinātais dzīvoklis apsekots 2022.gada 20.jūlijā, tas ir, četrus mēnešus pēc 2022.gada 21.martā notikušā gadījuma, bet lietā nav iesniegti pierādījumi par apdrošinātā riska iestāšanos 2022.gada 21.martā.

No lietas materiāliem pievienotā SIA "/Nosaukums C/" akta Nr.MB:T21-013146 izriet, ka 2021.gada 21.martā apsekots dzīvoklis /dzīvesvieta/, pēc klienta pieteikuma, norādīts, ka viesistabā nolieti griesti, kā arī bojāta siena, koridorā redzamas noliešanas pazīmes, taču noplūdes iemeslu nav iespējams noteikt, jo nevar apsekot augšējos dzīvokļus. Savukārt no SIA "/Nosaukums C/" akta Nr./Nr./ izriet, ka 2022.gada 20.jūlijā apsekots dzīvoklis /dzīvesvieta/, konstatēts, ka dzīvoklī ir nopludinātas sienas un griesti, nopludināšanas iemesls ir stāvvadu bojājumi starpsienā.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. A/ 2022.gada 21.martā ir vērsusies pie prasītāja ar atlīdzības pieteikumu par dzīvoklim /dzīvesvieta/, nodarītajiem zaudējumiem.

No atbildētāja sniegtās izziņas izriet, ka atbildētāja elektroniskajā sistēmā 2022.gada 15.martā reģistrēts no klienta dzīvoklis /dzīvesvieta/, ka nepieciešams akts priekš apdrošinātāja, ka klienta pieteikuma izpildes datums ir 2022.gada 21.marts.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka ar lietas materiāliem, to starp paša atbildētāja sniegto informāciju, izriet, ka dzīvokļa /dzīvesvieta/, appludināšanas fakts konstatēts 2022.gada 21.martā, no kā izriet, ka SIA "/Nosaukums C/" aktā Nr./Nr./ apsekošanas datumā pieļauta pārrakstīšanās kļūda.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka ar lietas materiāliem pierādīts, ka dzīvoklis /dzīvesvieta/, tika appludināts polises darbības laikā, līdz ar to atbildētāja iebildumi, ka ar lietas materiāliem nav pierādīts, ka dzīvoklis appludināts polises darbības laikā nav pamatoti.

[5.3] Ņemot vērā, ka no SIA "/Nosaukums C/" akta Nr./Nr./ izriet, ka dzīvokļa Nr.19 appludināšanas iemeslu nevar noteikt, kā arī to, ka gan no SIA "/Nosaukums C/" akta Nr./Nr./-/Nr./, gan no SIA "/Nosaukums C/" akta Nr./Nr./ izriet, ka dzīvoklī /dzīvesvieta/ istabā nolieti griesti un bojāta siena, kā arī konstatētas saliešanas pazīmes koridorā, tiesa atzīst, ka nepastāv šaubas, ka SIA "/Nosaukums C/" sagatavotie akti /Nr./ un Nr./Nr./ sagatavoti par vienu un to pašu negadījumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto tiesa atzīst, ka lietā nepastāv strīds, ka dzīvokļa /dzīvesvieta/, appludināšanas cēlonis ir stāvvada bojājumi starpsienā.

[5.4] Izvērtējot lietas materiālus, tiesa konstatē, ka lietā nepastāv strīds, ka atbildētājs ir nekustamā īpašuma pēc adreses /dzīvesvieta/, kurā ietilpst dzīvoklis Nr./dzīvesvieta/, pārvaldnieks.

[6] Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Judikatūrā ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esamību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-255/2009, 2013.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKC-132/2013, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-242/2016, 2017.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-384/2017*).

Līdz ar to tiesa secina, lai konstatētu atbildētāja pienākumu atlīdzināt prasītājam zaudējumus, tiesai jākonstatē visi zaudējumu atlīdzības prasībai nepieciešamie priekšnoteikumi - zaudējumu esamība, atbildētāja prettiesiski vainojama rīcība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem.

[7] Izvērtējot pirmo zaudējumu atlīdzības priekšnosacījumu – zaudējumu esamību, tiesa secina, ka atbilstoši tāmei Nr.1083981, kurā remontdarbu izmaksu apmērs norādīts kopā 1 641,68 EUR, eksperts ir izvērtējis bojājumus dzīvoklim/dzīvesvieta/.

No iesniegtā lēmuma par atlīdzības izmaksu un maksājuma dokumenta izriet, ka prasītājs pieņēma lēmumu atlīdzību lietā, izmaksājot /pers. A/ atlīdzību 1 641,68 EUR.

[7.1] Ar lietā iesniegto tāmi, kurā aprēķinātas zaudējuma izmaksas, un maksājuma uzdevumu prasītājs ir pierādījis, ka ir novērtējis appludinātā dzīvokļa īpašumam radīto zaudējuma apmēru 1 641,68 EUR apmērā.

[7.2] Atbildētājs norāda, ka prasības pieteikumā nav ziņu, kāds eksperts, uz kāda pamata, kad un ar kādu mērķi noteicis summu 1 641,68 EUR un kāda šim ekspertam ir saistība ar celto prasību. Prasības pieteikumā nav ietverts un nav pieradīts izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības aprēķins.

Lai personai būtu tiesības uz zaudējuma atlīdzību, tiesai ir jākonstatē tās apmērs, jo zaudējumus rada nevis remonta izdevumi, bet dzīvokļa appludināšanas fakts.

Tiesa atzīst, ka atbildētāja iebildumi pret ekspertu un izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību ir vispārīgi un nekonkrēti, nav pamatoti ar pierādījumiem vai atšķirīgiem aprēķiniem.

Kā redzams no lietas materiāliem pievienotās tāmes Nr.1083981, to sagatavoja eksperts /pers. B/. Tāpat no tāmes Nr.1083981 redzams, ka tāme sagatavota par dzīvokli /dzīvesvieta/

Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, kas dotu pamatu apšaubīt aprēķinā norādīto remontdarbiem nepieciešamo materiālu apmēru un izmaksas, kā arī tāmes sastādītāja kompetenci un kvalifikāciju, nav iesniedzis savu tāmi vai aprēķinus.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētāja iebildumi, ka prasības pieteikumā nav ziņu, kāds eksperts, uz kāda pamata, kad un ar kādu mērķi noteicis summu 1 641,68 EUR un kāda šim ekspertam ir saistība ar celto prasību nav pamatoti.

[7.3] Atbildētājs ir norādījis, ka nav pierādījumu, ka prasītājs pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās būtu veicis apdrošinātā objekta apdrošināta riska iestāšanās vietas apskati, konstatējis bojājumu esamību, to apmēru, raksturu un lokalizāciju, un appludināšanas iemeslu, prasītājs būtu pārliecinājies, ka apdrošinātais ir veicis visus iespējamos un saprātīgos pasākumus, lai mazinātu zaudējumus.

Saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 31.panta otrās daļas 1.punkta noteikumiem apdrošinātājam nav tiesību bez pārliecināšanās par apdrošināšanas riska iestāšanos un zaudējumu apmēru pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Tiesa atzīst, ka prasītājs minēto likuma normu ir ievērojis, jo apdrošināšanas atlīdzība izmaksāta vadoties no eksperta 2022.gada 26.septembra sagatavotās remonta tāmes Nr.1083981, atbildētājs iebilstot pret prasību nav pierādījis pretējo.

Izvērtējot tāmē norādīto informāciju, tiesai nav pamata apšaubīt, ka eksperts, kurš sastādīja tāmi ir apskatījis dzīvokļa īpašumu /dzīvesvieta/, pēc saliešanas. Turklāt tiesa ņem vērā, ka no SIA "/Nosaukums C/" sagatavotiem aktiem Nr./Nr./ un Nr./Nr./ izriet, ka dzīvoklī /dzīvesvieta/, konstatēti bojājumi istabā un koridora sienās un griestos, un bojājumi dzīvokļa telpās sienās un griestos ir konstatēti arī eksperta sastādītajā tāmē.

Tiesa atzīst, ka atbildētāja norāde uz to, ka nav pierādījumu, ka prasītājs pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās būtu veicis apdrošinātā objekta apdrošināta riska iestāšanās vietas apskati, konstatējis bojājumu esamību, to apmēru, raksturu un lokalizāciju, un appludināšanas iemeslu, prasītājs būtu pārliecinājies, ka apdrošinātais ir veicis visus iespējamos un saprātīgos pasākumus, lai mazinātu zaudējumus, nav pamatota, jo kā iepriekš norādīts, tiesai nav pamata apšaubīt, ka eksperts, kurš sastādīja tāmi ir apskatījis dzīvokļa īpašumu Nr./dzīvesvieta/, turklāt SIA "/Nosaukums C/" apsekošanas aktos ir

norādīti saliešanas rezultātā radītie zaudējumi un lietā iesniegtajā zaudējumu aprēķināšanas tāmē ir aprēķināts zaudējumu apmērs atbilstoši aktā fiksētajiem bojājumiem.

Tiesa, izvērtējusi tāmi, atzīst, ka tajā nav iekļauti tādi darbi, kas nebūtu nepieciešami apdrošinātā dzīvokļa iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai. Tiesa nekonstatē apstākļus, kas dotu pamatu tiesai apšaubīt tāmē norādīto remontdarbu, nepieciešamo materiālu apmēru un izmaksas. Tiesai nav pamata apšaubīt tāmi, kuru sagatavojusi persona, kurai ir nepieciešamās zināšanas, līdz ar to tiesa atzīst par ticamu un objektīvi pamatotu tāmē norādīto darbu apjomu un izmaksas.

[7.3] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka ar lietas materiāliem ir pierādīts, ka prasītājam ir nodarīti zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā, proti, 1 641,68 EUR apmērā, par dzīvokļa īpašuma /dzīvesvieta/, appludināšanu.

[7.4] Atbilstoši Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmajai daļai apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība (tiesība pārņemt apdrošinātā prasības tiesības izmaksātās summas apmērā pret personu, kura ir atbildīga par zaudējumiem).

2023.gada 18.aprīlī prasītājs nosūtīja atbildētājam pretenziju par regresa prasības atlīdzību.

[8] Izvērtējot otro zaudējumu atlīdzināšanas priekšnosacījumu tiesa atzīst, ka lietā pastāv strīds par to, vai atbildētājs kā mājas pārvaldnieks vainojams zaudējumu nodarīšanā dzīvokļa īpašumam – dzīvoklim/dzīvesvieta/.

Atbildētājs norāda, ka nav konstatējams, ka attiecībā uz atbildētāju būtu izpildījušies visi zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumi, ka no polises izriet, ka apdrošinātais risks ir pēkšņs un neparedzēts fiziska bojājuma vai zuduma gadījums, kas Civillikuma 1773. un 1774.panta izpratnē ir nejaušs zaudējums, kura cēlonis ir nejaušs notikums un kurš kā tāds nevienam nav jāatlīdzina.

[8.2] Atbildētājam kā daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās pārvaldniekam jārīkojas un savus pienākumus jāveic saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu, līdz ar to atbildētājam kā dzīvojamās mājas pārvaldniekam ir jārīkojas, lai maksimāli izpildītu Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma mērķi – nodrošinātu dzīvojamo māju ekspluatāciju un uzturēšanu (fizisku saglabāšanu visā to ekspluatācijas laikā) (2.panta pirmās daļas 1.punkts) atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kā arī jāievēro Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.pantā noteiktie dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principi. Tiesa atzīst, ka savus normatīvajos aktos noteiktos pienākumus atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks nevar nodot dzīvokļa īpašniekiem.

Lietā nav strīda, ka dzīvokļa/dzīvesvieta/, appludināšanas cēlonis ir stāvvadu bojājumi starpsienā.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2.punktu atsevišķā īpašuma elementi ir inženiertīkli un inženierkomunikācijas līdz kopīpašuma stāvvadiem. Savukārt šī likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka kopīpašumā esošajā daļā ietilpst dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma (tai skaitā atsevišķā īpašuma robežās esošie sildelementi, ja to funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām).

Minētās likuma normas izpratnē kanalizācijas stāvvads ir uzskatāms par dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju sistēmu (iekārtu), kas atzīstams par mājas kopīpašumu.

[8.3] Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" (šeit un turpmāk "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" redakcijā, kas bija spēkā uz apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdi, proti, līdz 2022.gada 7.jūlijam) 6.punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs. Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" 2.punktā noteikts, ka Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju (turpmāk – inženiertīkli) apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu (turpmāk – remonts) veic, lai nodrošinātu dzīvojamās mājas uzturēšanu (fizisku saglabāšanu) visā tās ekspluatācijas laikā un nepieļautu apdraudējuma iestāšanos.

Savukārt Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" 13.punktā noteikts, ka divas reizes gadā dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās un daļās veicama inženiertīklu vizuālā apskate saskaņā ar šo noteikumu 3.punktu, kurā noteikts, ka vizuāli neapskata dzīvojamās mājas konstrukcijas, kā arī iekārtu un inženiertīklu daļas, kurām būves tehniskā risinājuma dēļ nevar piekļūt. Vizuālās apskates faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā, kas ir mājas lietas sastāvdaļa.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājam, kā nekustamā īpašuma pārvaldniekam, normatīvajos aktos ir noteikts pienākums veikt komunikāciju, tai skaitā, kanalizācijas stāvvada apsekošanu, un nepieciešamības gadījumā bojājumus novērst, plānot to kārtējo remontu un nodrošināt finansējumu, iekļaujot plānotos izdevumus.

Pierādījumus, ka atbildētājs būtu izpildījis Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumos Nr.907 uzlikto pienākumu divas reizes gadā veikt nekustamā īpašuma vizuālo apsekošanu, atbildētājs nav iesniedzis.

Atbildētājs norāda, ka atbildētājam kā mājas pārvaldniekam tieša fiziska piekļuve atsevišķajā dzīvokļa īpašumā esošajām kopīpašuma inženierkomunikāciju daļām ir ar likumu ierobežota, jo nav iespējama bez dzīvokļa īpašnieka tiešas darbības.

Tiesa atzīst par pamatotu norādīt, ka Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" 3.[1]punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas konstrukcijas, koplietošanas iekārtas un inženiertīklu daļas, kas atrodas dzīvojamo un nedzīvojamo telpu grupās, vizuāli apskata reizi gadā izlases kārtībā, ja dzīvojamās mājas īpašnieks nodrošinājis šādu iespēju. Ja dzīvojamās mājas īpašnieks pārvaldītājam nenodrošina iespēju veikt vizuālo apskati, minēto faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā.

Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, ka pirms stāvvada bojājuma būtu lūdzis kādam dzīvokļa īpašniekam nodrošināt piekļuvi stāvvadam un ka dzīvokļu īpašnieks atbildētājam nav nodrošinājis iespēju veikt stāvvada apskati, proti, bojātais stāvvads apsekošanai nav bijis pieejams. Lietas materiāliem nav pievienoti pierādījumi, ka atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" 3.[1]punktam dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā fiksēts fakts, ka dzīvokļa īpašnieks nenodrošina atbildētājam iespēju veikt vizuālo apskati.

[8.4] Kā tas atzīts judikatūrā, pārvaldnieku no atbildības par dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju sistēmas bojājumu rezultātā radīto kaitējumu ir pamats atbrīvot, ja ievērota līgumā un likumā noteiktā kārtība un pārvaldnieks no savas puses ir veicis visas nepieciešamās darbības, bet dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē ir nobalsojuši pret pārvaldnieka ierosinājumu (*sk. Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2019.gada 16.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC248/2019*).

Tiesa atzīst, ka atbildētājs nav pierādījis, ka dzīvojamās mājas komunikācijas ir apmierinošā stāvoklī un to ekspluatācijas termiņš nav beidzies, vai ka tās ir neapmierinošā stāvoklī un par to ir informēti iedzīvotāji, piedāvājot attiecīgu risinājumu, ko iedzīvotāji ir noraidījuši. Atbildētājs nekādu informāciju par mājas komunikācijām un to tehnisko stāvokli un ekspluatācijas termiņiem nav iesniedzis.

Tādejādi tiesa atzīst, ka atbildētājs nav izpildījis Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" nosacījumus, proti, ka būtu veikta nekustamā īpašuma vizuālā, tai skaitā, stāvvadu, apsekošana.

[8.5] Tiesa atzīst, ka atbildētājs nav pierādījis, ka no savas puses ir veicis visas nepieciešamās pārvaldīšanas darbības, lai pārbaudītu mājas komunikācijas un to tehnisko stāvokli un atbilstību ekspluatācijas termiņiem un nepieciešamības gadījumā informētu mājas iedzīvotājus nepieciešamību veikt to remontu vai nomaiņu.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētājs, nenodrošinot nekustamā īpašuma /dzīvesvieta/, pienācīgu apsekošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ir pieļāvis bezdarbību, kas ir cēloniskā sakarā ar zaudējumu rašanos prasītājam dzīvokļa /dzīvesvieta/, īpašniekam izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā.

[9] Šādos apstākļos tiesa secina, ka lietā ir konstatēti visi zaudējumu atlīdzības prasībai nepieciešamie priekšnoteikumi - zaudējumu esamība, atbildētāja prettiesiski vainojama rīcība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem, līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami zaudējumi 1 641,68 EUR, līdz ar to atbildētāja iebildumi attiecībā par nejaušu zaudējumu nav pamatoti.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja norādīto atbildētāja zaudējumu apmēru, jo saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo, bet atbildētājs lietā nav iesniedzis pierādījumus tam, ka būtu veicis zaudējumu atmaksu, līdz ar to tiesa atzīst par pamatotu no atbildētāja prasītāja labā piedzīt zaudējumus 1 641,68 EUR apmērā, tas ir, izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu no atbildētāja prasītāja labā piedzenami tiesas izdevumi - par valsts nodevu samaksu iesniedzot prasību tiesā, t.i., 246,25 EUR.

[11] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1756., 1759., 1760., 1765.pantu prasītājam ir atzīstamas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no kopējās ar spriedumu piedzītās summas, tas ir, 1 887,93 EUR par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[12] Kā arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}panu tiesa atzīst, ka atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš desmit dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41., 93., 97., 193., 194., 195., 204.^{1}, 250.^{23}, 250.^{25}panta, tiesa

nosprieda

apmierināt /Nosaukums A/prasību pret /Nosaukums B/ vienkāršotās procedūras lietā par naudas piedziņu un piedzīt no /Nosaukums B/ reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./Nr./, labā zaudējumus 1 641,68 EUR un tiesas izdevumus 246,25 EUR, kopā 1 887,93 EUR.

Parāda samaksu veicot /Nosaukums A/ pārstāvja /Nosaukums D/ kontā /Nr./, AS Swedbank.

Atzīt /Nosaukums A/tiesības saņemt no /Nosaukums B/ likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no kopējās ar spriedumu piedzītās summas 1 887,93 EUR par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.panta nosacījumus.

Noteikt /Nosaukums B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 dienu laikā, pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas tiesā.

Tiesnese **Kristīne Zdanovska**